

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita efectuată la Centrul de plasament modulat – Complex de servicii
"Romanița" Roman, județul Neamț

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de plasament modulat – Complex de servicii "Romanița" Roman, județul Neamț este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 9 septembrie 2015, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de plasament modulat – Complex de servicii ”Romanița” Roman, județul Neamț, la care au participat un reprezentant al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție (), doamna , medic primar, doamna , psiholog și domnul , reprezentant al **Asociației Pro Democrația –Piatra Neamț**.

Obiectivele vizitei au fost verificarea condițiilor de cazare și tratamentul aplicat minorilor aflați în plasament în unitatea respectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de plasament modulat – Complex de servicii ”Romanița” Roman, județul Neamț este un centru de plasament, fără personalitate juridică, în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț, cu o capacitate de 40 de locuri, care asigură protecție pentru copii cu vârste cuprinse între 5 luni și 10 ani. Complexul funcționa ca serviciu de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități. La etajul doi al Centrului funcționa și Centrul maternal care adăpostea în momentul vizitei doar două mame minore cu câte un copil.

Din partea Centrului de plasament modulat – Complex de servicii ”Romanița” Roman, județul Neamț a participat la discuții și la vizitarea acestuia domnul Dorin Tabacariu, Șef Centru.

În cadrul discuțiilor, domnul Dorin Tabacariu ne-a făcut o scurtă prezentare a situației din Complexul de servicii, format din Centrul de protecție a copilului cu dizabilități, Centrul de primire a copilului în regim de urgență, Centrul maternal, Centrul de Recuperare și Reabilitare a copilului cu handicap și Centrul de asistență pentru victimele adulte ale traficului de persoane.

Centrul a fost complet reabilitat prin Programul REGIO 2014 (fiind sub monitorizare până în anul 2016) și oferea servicii de recuperare neuro-psiho-motorie copiilor din sistemul de protecție, în funcție de potențialul fiecăruia în vederea creșterii calității vieții. De asemenea, oferea servicii de găzduire și îngrijire, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, programe de intervenție specifică, în funcție de aspectele conținute în planul individualizat de protecție și planul de recuperare pentru fiecare copil, acorda sprijin, consiliere de specialitate și facilita accesul familiei naturale, a altor persoane importante pentru copil și a copilului la alte servicii, în funcție de nevoile identificate.

Beneficiarii Complexului erau 40 de copii din județul Neamț, cu dizabilități neuro-psiho-motorii, cu vârste cuprinse între 5 luni și 10 ani, precum și două mame minore (17 ani) cu câte un copil aflate în Centrul maternal, care frecventau cursurile școlare. Din cei 40 de beneficiari (5 aflați în plasament de urgență), cinci copii erau cu handicap accentuat, iar

restul cu handicap grav. Dintre beneficiarii Centrului, doi copii frecventau Școala nr. 9 Roman, iar alți doi copii beneficiau în cadrul Centrului de un învățător de sprijin de la Centrul de educație incluzivă Roman. Ceilalți copii nu aveau vârsta necesară frecventării școlii.

În cadrul Centrului erau și copii adoptabili, astfel că unul dintre ei, în vârstă de 5 luni era la momentul vizitei în procedura de adopție.

Admisia în cadrul Centrului se realiza în baza unei hotărâri emisă de către Comisia pentru Protecția Copilului, care a dispus o măsură specială de protecție în Centru.

Conducerea Centrului era asigurată de Șeful de Centru, care avea în subordine personal de specialitate-30, personal economic-administrativ-7. Deși nu erau ocupate toate posturile normate, se considera că numărul personalului de specialitate era suficient pentru asigurarea tuturor necesităților copiilor aflați în Centru. Examenele periodice medicale și psihologice ale personalului erau la zi, urmând ca în luna octombrie 2015 să se reînnoiască și contractul cu firma care oferea aceste servicii – Centrul Medical Micromedica Roman. În ceea ce privește pregătirea continuă, personalul participa la diverse cursuri, în momentul vizitei chiar Șeful Centrului fiind înscris la un curs de pregătire privind standardele în domeniu.

Referitor la condițiile de cazare, domnul Tabacariu considera că sunt condiții optime pentru realizarea scopului Centrului, nu exista supraaglomerare, precizând că la etajul 2, la Centrul Maternal, nu erau ocupate toate camerele.

Fiecare beneficiar avea pat propriu și un spațiu necesar asigurării unui trai în condiții bune și conform normelor legale în domeniu (6 mp/copil). Mai mult, la data efectuării vizitei, Centrul era în procedura de acreditare, dosarul fiind întocmit și transmis spre aprobare organelor abilitate.

Apa rece și curentul electric erau distribuite fără întrerupere în sistem centralizat.

Căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau asigurate de două centrale termice, una pentru perioada de vară, iar una pentru perioada rece. Nu s-au înregistrat avarii până la momentul vizitei.

Dezinsecția și dezinfecția generală se fac de două ori pe an de către o firmă cu care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Neamț a încheiat contract de prestări servicii. În plus, pe fiecare etaj există o lampă cu ultraviolete și zilnic se făcea dezinsecția camerelor copiilor și a spațiilor de joacă.

Cu ocazia vizitării Centrului, s-au constatat următoarele:

Centrul își desfășura activitatea într-o clădire cu trei nivele (parter și două etaje).

La parterul clădirii erau birourile administrative, bucătăriile, spălătoria și diverse spații de depozitare.

Cele două bucătării de la parter erau curate, bine dotate, iar **conform opiniei medicului echipei se încadrau în standardele privind procurarea, depozitarea și prepararea hranei.** La una din bucătării se prepara hrană dietetică, iar la cealaltă hrană pentru beneficiarii care nu aveau meniu dietetic. Meniurile erau afișate și avizate de persoanele implicate în stabilirea și prepararea lor, precum și de medicul pediatru al unității care le întocmește, cu respectarea numărului de calorii zilnice.

Spălătoria și camerele de depozitare erau spațioase, iar produsele necesare igienizării și spălării lenjeriilor și hăinuțelor beneficiarilor erau suficiente.

La etajul I al Centrului erau camerele pentru cazarea copiilor, săli de joacă, săli de mese, cabinet medical, cabinet psihologic, farmacie, grupuri sanitare, sală pentru grădiniță și cabinet de logopedie.

Camerele pentru cazarea beneficiarilor aveau suprafața de aproximativ 16 mp (4x4) și adăposteau 2 sau 3 copii, erau curate, bine iluminate natural, utilate (2-3 pătuțuri, 2-3 dulăpioare, masă de schimbat scutecele, etajere cu jucării, calorifer, balcon), iar partea superioară a peretelui dintre camere era din geam termopan, ceea ce asigura vizibilitatea în toate camerele. La momentul vizitei copiii erau antrenați de personal în diverse activități, atât în camere, cât și la sala de joacă. **Conform părerii medicului echipei, interacțiunea cu personalul de îngrijire era cordială.**

Sala de joacă era o cameră mare de aproximativ 30 mp, amplasată la mijlocul celorlalte camere, era dotată cu rafturi cu jucării, covor gros pe jos, canapea, dulapuri, loc de joacă pentru copii. **Conform opiniei psihologului echipei, comunicarea dintre personal și beneficiari se bazează pe spirit de observație, aptitudini de relaționare și comunicare, echilibru emoțional și empatie. În relația dintre asistente/infirmiere și copii se observa un stil de atașament sănătos (securizant), implicând două componente importante: o bază de siguranță din care copilul poate porni încrezător să exploreze lumea din jur (adultul fiind atent și supraveghind cu grijă acțiunile) și un refugiu sigur atunci când copilul se simte amenințat sau își dorește reapropierea.** Asistentele întrebau mereu ce își doresc copiii, iar la prezența unui comportament dezirabil, îi recompensau pe copii cu laude. Atunci când se observau comportamente nedorite, asistentele prezentau un comportament asertiv față de copii, exprimându-și neplăcerea, fără ton critic sau fără a leza drepturile celor mici, dând dovadă de multă răbdare. **Copiii manifestau emoții pozitive la interacțiunea cu personalul, neprezentând semne de tristețe, deprimare sau anxietate.**

Cele trei săli de mese erau curate, dotate cu câte trei măsuțe, scaune, chiuveță, placate cu gresie și faianță, dar copiii mâncau mai ales în camere, motivat de specificul afecțiunilor de care suferă și de vârsta foarte mică a acestora.

Cabinetul medical avea o suprafață de aproximativ 12 mp, era bine dotat. Fiecare copil avea un dosar medical propriu cu patologia de bază și evoluția, astfel:

- 17 copii cu malformații cardiace (un copil internat în spital în momentul vizitei);
- 1 copil nevăzător;
- 2 copii cu handicap locomotor;
- majoritatea cu handicap neuropsihic grav și accentuat.

După cum a constatat și reprezentantul Asociației Pro Democrația – Piatra Neamț, incidența bolilor de inimă (malformații cardiace congenitale) este de luat în seamă, considerând că, pentru creșterea speranței de viață a acestor copii, ar trebui să se facă eforturi concertate ale instituțiilor statului și ONG-urilor specializate în direcția realizării a cât mai multor operații, care să corecteze malformațiile congenitale de care sufereau beneficiarii Centrului. De asemenea, părinții ar trebui consiliați în această direcție.

Pentru fiecare grupă de copii existau dulapuri cu medicamente de administrare curentă și de urgențe, precum și frigidere pentru vaccinuri etc.

Din informațiile furnizate de asistenta medicală, a reieșit că toți copiii erau arondați unui medic de familie din cartier – Dr. _____.

Asistența medicală permanentă era asigurată în zilele lucrătoare de un medic pediatru angajat cu fracțiune de normă și de trei asistente medicale de la Centru (pe ture, câte una la fiecare grupă de copii).

Monitorizarea stării de sănătate pentru afecțiunile cronice se făcea de către medicul pediatru și prin internare în clinici pentru evaluare și intervenții chirurgicale (cardio-vasculare, ortopedie etc.). **Transportul se asigura cu salvarea, cu programare prealabilă în clinici din Roman sau Iași, motivat de faptul că mașina unității nu putea asigura condițiile speciale necesare transportului beneficiarilor în condiții de siguranță.** Conform părerii medicului echipei, **copiii aveau asigurat accesul la servicii medicale și la medicația impusă de afecțiunile lor.** De asemenea, erau alocate fonduri (pe bază de referat justificativ) pentru restul medicamentelor care nu se puteau procura cu rețete gratuite. Afecțiunile care ar necesita spitalizare intercurentă se rezolvau la spitalul local prin apelarea numărului de urgență 112. În anul 2015 nu s-au semnalat cazuri de îmbolnăviri colective cu afecțiuni infecto-contagioase, doar în anul 2014 au fost trei cazuri de hepatită virală A, care a afectat trei copii și o asistentă medicală.

Nu s-au semnalat cazuri deosebite de accidentări sau fugă din unitate.

În anul 2015 nu au fost înregistrate decese și cazuri de suicid în Centru. În anul 2014 au fost 2 cazuri de deces, din care unul în spital, din cauza malformațiilor grave de care sufereau copiii.

Cabinetul psihologic avea trei camere, care formau un spațiu larg și plăcut decorat pentru desfășurarea activităților, ceea ce atesta posibilitatea unor intervenții psihologice de urgență. Psihologul abilitat are două specialități, respectiv consiliere psihologică și terapie comportamentală. La momentul vizitei, psihologul Centrului lucra cu trei copii cu autism (cu vârste cuprinse între 3 și 10 ani), folosea terapia comportamentală și consilia și alți copii cu dizabilități (în funcție de problema specifică fiecăruia). **Conform părerii psihologului echipei, beneficiarii Complexului "Romanița" aveau parte de tot suportul fizic și psihosocial din partea personalului.**

Grupurile sanitare erau igienizate, bine dotate și curate, aveau câte două WC-uri, o chiuvetă și o cădiță pentru duș.

Grădinița și cabinetul de logopedie se aflau tot la primul etaj al clădirii, ocupau trei săli foarte mari, fiind dotate cu mobilier adaptat necesităților copiilor, jucării etc. La momentul efectuării vizitei copiii se aflau atât la grădiniță, cât și la cabinetul de logopedie, au fost veseli la vederea echipei, au interacționat cu membrii echipei, iar la despărțire au reacționat normal, fiind atrași de personal în continuarea jocurilor pe care le efectuau anterior.

La etajul doi al clădirii echipa a fost primită de doamna psiholog _____, care ne-a prezentat Centrul maternal. În două camere de aproximativ 16 mp (4X4) se aflau câte o mamă cu câte un copil. Mobilierul era format din pat pentru mamă, pătuț pentru copil, dulap, masă de schimb, covor pe jos. Camerele erau luminoase, curate și corespundeau

necesităților beneficiarilor. La același etaj se mai afla o bucătărie bine utilată și curată, sală pentru întâlnirea cu familiile beneficiarilor, cabinet psihologic, sală de relaxare și o baie spațioasă și curată. La ora vizitei mamele dormeau cu copiii.

La exteriorul clădirii, în curtea din spatele Centrului, se afla amenajat un loc de joacă pentru copii, cu spații verzi îngrijite, bănci, leagăne, tobogane și ladă cu nisip.

În urma vizitării Centrului și a discuțiilor cu domnul Șef Centru Dorin Tabacariu și cu personalul de specialitate, au reieșit următoarele:

Centrul de plasament modulat – Complex de servicii ”Romanița” Roman, județul Neamț beneficia de toate utilitățile necesare bunei funcționări, respectiv:

- apă curentă și canalizare (rețeaua orașului);
- energie electrică;
- grup termic propriu (central termică și pentru apă caldă);
- telefonie și acces internet.

Referitor la fondurile necesare desfășurării activității Centrului, acestea erau asigurate de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț, unde se transmit referatele de necesitate și care încheie contracte de prestări servicii cu diverse firme.

Deși schema de personal nu era completă (erau vacante posturi de logoped, instructor de educație, educator puericultor, asistent medical, infirmieră, masseur, șofer), cei 37 de angajați puteau asigura necesitățile beneficiarilor Centrului, raportul numeric dintre personal și beneficiari fiind unul echilibrat, fapt care contribuia la buna funcționare a Centrului și la menținerea confortului psihologic al ambelor părți. Conform părerii psihologului echipei, în urma vizitei desfășurate a reieșit că beneficiarii serviciilor Complexului ”Romanița” aveau parte de tot suportul fizic și psihosocial din partea personalului.

Chiar dacă Centrul a fost recent supus unei evaluări complete a parametrilor de încadrare în standarde și a primit ”aviz favorabil” de autorizare, **s-a pus în discuție de către membrii echipei necesitatea construirii unui lift care să deservească beneficiarii celor două etaje ale Centrului.** Deși scările interioare aveau o înălțime a treptelor adaptată nevoilor copiilor, s-a considerat că deplasarea acestora pe scări și transportul copiilor în brațe de către personalul unității ar fi un potențial pericol. **Conform opiniei reprezentantului Asociației Pro Democrația –Piatra Neamț, un lift exterior, care să deservească cele două etaje ale Centrului, ar putea fi o soluție pentru rezolvarea acestei nevoi.** De asemenea, acesta mai propune realizarea unei cooperări între instituțiile statului (Avocatul Poporului, Colegiul Medicilor din România etc.) și ONG-urile specializate pentru găsirea unor soluții în scopul efectuării intervențiilor cardiocirurgicale de cea mai înaltă complexitate, necesare în cazul copiilor cu malformații congenitale din Centru.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Centrului de plasament modulat – Complex de servicii ”Romanița” Roman, județul Neamț să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare în vederea identificării soluțiilor pentru instalarea unui lift care să deservească unitatea;
- cooperarea între instituțiile statului (Avocatul Poporului, Colegiul Medicilor din România etc.) și ONG-urile specializate și pentru implicarea acestora în procedura de efectuare a intervențiilor cardiocirurgicale de cea mai înaltă complexitate, necesare în cazul copiilor cu malformații congenitale din Centru.
- achiziționarea unei ambulanțe proprii, care să asigure accesul mai facil la asistența medicală de specialitate în caz de urgență.

Bacău, 5 octombrie 2015